

Pressemelding

STATSMINISTERENS KONTOR

Informasjonssekretær Øivind Østang - Tlf.: (02) 11 90 18/11 90 11, privat (02) 22 28 01

SPERREFRIST 18.11.86 kl. 19.00

DATO 18.11.86

- Kjernekraften reiser så mange alvorlige spørsmål om sikkerhet
- og miljø, at det er all grunn til å spørre om den inter-
1 nasjonalt vil ha en fremtid uten at det skjer klare for-
2 bedringer av teknisk natur og etableres en kontrollvirksomhet
3 som er internasjonalt garantert. Det sa statsminister Gro
4 Harlem Brundtland i et foredrag i Oslo Arbeidersamfunn
5 tirsdag under tittelen "Energi- og miljøpolitikk" etter
6 Tsjernobyl.

7
8 Statsministeren pekte på at det internasjonale samfunn
9 reagerte raskt etter ulykken. På rekordtid er det forhandlet
10 en avtale som forplikter landene til å informere om ulykker

ved atomreaktorer og en annen avtale forplikter landene til
- gjensidig bistand dersom det skulle skje en ny ulykke. Men
1 vi må gå videre og få avtaler om tiltak som gir oss langt
2 bedre sikkerhet mot at tilsvarende ulykker skjer igjen, sa
3 statsministeren. Harlem Brundtland pekte også på at som
4 følge av Tsjernobyl har land i Europa endret sin kjernekraft-
5 politikk, Nederland, Finland, Jugoslavia har utsatt alle
6 beslutninger om kjernekraftverk og i Sverige undersøker en
7 muligheten for tidligere kjernekraftavvikling.

8
9 Tsjernobyl har på ny klart demonstrert at sikkerhet ved
10 atomreaktorer er mer enn et nasjonalt anliggende. Det er
11 uakseptabelt at det enkelte land kan drive med virksomhet
12 som kan få store ødeleggelser for andre land uten at de som
13 blir rammet skal ha anledning til å påvirke virksomheten,
14 sa statsministeren. Hun opplyste at Norge allerede har

fått istand en avtale med Sverige etter slike prinsipper og vi er blitt enige med Nederland, Øst-Tyskland og Storbritannia om å starte forhandlinger om to-sidige avtaler.

I foredraget kom statsministeren også inn på arbeidet med kjernekraft i Verdenskommisjonen for miljø og utvikling. Satsing på kjernekraft er fremdeles et nærliggende valg for mange land, sa statsministeren, som pekte på at det er mange uavklarte spørsmål ut over selve reaktorsikkerheten. Det gjelder hva som skal skje med avfallet, hva som skal skje med utrangert kjernekraftverk og spørsmålet om det internasjonale atomenergibyrådet har god nok kontroll med virksomheten.

Når det gjelder virkningen av Tsjernobylulykken i Norge, sa statsministeren at det i etterhånd er relativt bred enighet om at de direkte helsemessige virkningene av nedfallet i Norge vil bli ubetydelige. - Men vi må ha i mente at det knytter seg fortsatt usikkerhet til de mer langsiktige virkningene av radioaktiv forurensning, kanskje spesielt i samvirke med andre uslipp, sa statsministeren.

De økonomiske følger av ulykken vil bli betydelige i landbruksnæringen. For reindriftsnæringen sør for Ranafjorden og dermed for den sør-samiske kulturen kan Tsjernobyl-ulykken bli en alvorlig belastning, sa statsministeren videre. Statsministeren opplyste at Regjeringen over nyttår venter rapporten fra et

interdepartementalt utvalg som skal fremme forslag til en landsomfattende beredskap for å håndtere lignende ulykker i fremtiden. De tiltak som er under vurdering er bl.a. - varslingsstasjoner, - samlet aksjonsledelse av de berørte myndigheter med et eget informasjonsapparat, opplysning av helsemyndighetenes muligheter og - kompetansebygging vedrørende radioaktiv påvirkning og konsekvensene av dette.

I foredraget kom statsministeren også inn på andre energipolitiske spørsmål i forbindelse med forurensningsproblemene. Hun pekte på at Tsjernobyl-ulykken har understreket enda klarere at energipolitikken har konsekvenser for helse og miljø og at dette ikke bare er et nasjonalt anliggende, men også et internasjonalt. Verdenskommisjonen for miljø og utvikling har spesielt rettet søkelyset på avskoging med følgende ørkenspredning og jorderrosjon, utslipp fra forbrenning av fossile brensler, og økning i kulloksyders innvirkning på klimaet. I Verdenskommisjonen har en skissert ulike tiltak for å bøte på disse problemene. De viktigste tiltakene er - å holde petroleumsprisene stabilt på et nivå som fremmer arbeidet energieffektivitet, overgang til fornybare energiresurser, og økt rensing av avgasser. Statsministeren pekte i foredraget på at verdens energiforbruk kan bli meget forskjellig alt etter hvilken energipolitikk og hvilke styringsrammer som blir valgt i tiden fram mot år 2020. Et alternativ med høyt energiforbruk viser at om den nåværende trend forlenges vil

energiforbruket tredobles i perioden frem til år 2020. Dette vil imidlertid medføre så store miljøproblemer at det nærmest vil være utenkelig.

Et lavt alternativ som kommisjonen arbeider med er basert på at de mest energisparende teknikker blir introdusert i alle bestående prosesser. Energisparende teknologi og bevisst energiøkonomisering kan gi et fremtidig energiforbruk i år 2000 som betyr 50 % reduksjon i energiforbruket pr. innbygger i de industrialiserte land og bare 30 % økning i utviklingslandene. Dette vil bety at det globale energiforbruket bare vil øke med 10 % de neste 30 til 40 år.

I kommisjonens beregninger er det forutsatt at dette kan skje samtidig som vi har en økonomisk vekst som er like stor som med et høyt energiforbruk. Det er et stort potensiale i de industrialiserte land for energiøkonomisering som langt fra blir utnyttet idag, sa statsministeren.